

YÖNETMELİK

Yükseköğretim Kurulundan:

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ VE YABANCI DİLLE ÖĞRETİM YAPILMASINDA UYULACAK ESASLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

(04/12/2008 Tarih, 27074 Sayılı Resmi Gazete)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı, yükseköğretim kurumlarında yabancı dil öğretimi ve yabancı dille öğretimin amaç, kapsam, uygulama ve değerlendirme esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanuna tabi olarak kurulan yükseköğretim kurumlarında yapılan her türdeki yabancı dil öğretimi ve yabancı dille öğretimi kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 2547 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (ı) bendi ile 49 uncu maddesine ve 14/10/1983 tarihli ve 2923 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Yabancı Dil Öğretimi ve Denetim

Yabancı dil öğretiminin amacı

MADDE 4 - (1) Yabancı dil öğretiminin amacı, öğrenciye aldığı yabancı dilin temel kurallarını öğretmeyi, yabancı dil kelime haznelerini geliştirmeyi, yabancı dilde okuduğunu ve duyduğunu anlayabilmeyi ve kendisini sözlü veya yazılı olarak ifade edebilmeyi sağlamaktır.

Yabancı dil seviye tespit sınavları

MADDE 5 - (Değişik:RG-28/06/2009-27272) (1) Yükseköğretim programına ilk defa kayıt yaptıran öğrenciler, kayıt yaptırdığı öğretim yılının başında, rektörlükçe düzenlenen bir yabancı dil seviye tespit sınavına tabi tutulurlar.

(2) Seviye tespit sınavından alınan puana göre, öğrencinin;

- 2547 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (ı) bendi gereğince verilmesi zorunlu olan yabancı dil derslerinden muaf olup olmadığı,
- Varsa yabancı dil hazırlık sınıfından muaf olup olmadığı,
- Yabancı dil hazırlık sınıfında, hangi seviyeden öğrenim göreceği belirlenir.

(3) Aşağıdaki öğrenciler yabancı dil seviye tespit sınavından muaftır:

a) En az son üç yılında, öğretim dili olarak belirlenen yabancı dilin anadili olarak konuşulduğu bir ülkede, o ülke vatandaşlarının devam ettiği ortaöğretim kurumlarında eğitim görüp, ortaöğrenimini bu kurumlarda tamamlayanlar.

b) Bu dilin anadili olarak konuşulduğu ülkelerde yabancıların yükseköğrenim görebilmeleri için aranan asgari yabancı dil seviyesinin tespiti amacıyla yönelik olarak yapılan (TOEFL: "Test of English as a Foreign Language", DALF: "Diplôme Approfondi de Langue Française", PND: "Prüfung für die Nachweis Deutscher Sprache" gibi) sınavlarda yüz tam puan üzerinden üniversite senatosunun belirlediği puanla başarılı olanlar.

c) Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan ve Yükseköğretim Yürütme Kurulu tarafından (b) bendindeki sınavlarla eşdeğerliliği kabul edilen yabancı dil sınavlarında yüz tam puan üzerinden üniversite senatosunun belirlediği puanla başarılı olanlar.

(4) Üçüncü fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamına giren sınavlarda alınan puanın bu Yönetmelik hükümlerine göre değerlendirmeye alınabilmesi için, sınavın yapıldığı tarihten itibaren üç yılın geçmemesi şarttır.

Zorunlu yabancı dil dersleri

MADDE 6 - (1) Seviye tespit sınavında başarılı olamayan ya da seviye tespit sınavına girmeyen öğrenciler, 2547 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin (ı) bendi gereğince, yabancı dil derslerini almak ve sınavlarını başarmak zorundadırlar.

(2) Zorunlu yabancı dil dersleri, toplam 60 saatten az olmamak üzere, en az iki yarıyıl olarak programlanır ve okutulur.

(3) Zorunlu yabancı dil derslerinden muaf olan veya bu dersleri almış ve başarılı olmuş öğrenciler için daha sonraki yarıyıllarda seçmeli yabancı dil dersleri açılabilir.

Yabancı dille öğretim ve yabancı dil hazırlık sınıfı

MADDE 7 - (Değişik:RG-28/06/2009-27272) (1) Yükseköğretim kurumlarında bazı ön lisans, lisans veya lisansüstü programlarda dersler, senato kararı ve Yükseköğretim Genel Kurulunun onayı alınarak, sadece belirli bir yabancı dille veya Türkçe ve belirli bir yabancı dille karma olarak verilebilir. Derslerin Türkçe ve belirli bir yabancı dille karma olarak verildiği programlarda zorunlu ve seçmeli derslere ilişkin kredi saatlerinin asgari yüzde otuzluk kısmının bu yabancı dille verilmesi şarttır.

(2) Bir yükseköğretim kurumunda öğretim dili genel olarak Türkçe olmakla birlikte, bazı seçmeli dersler kısmen veya tamamen yabancı dille okutulabilir. Ancak, bunun için de, senato kararı ve Yükseköğretim Genel Kurulunun onayı şarttır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralar kapsamına giren programlarda yabancı dille verilen derslerin bu dile hakim olan öğretim elemanları tarafından ve bu dile verilmesi sağlanır. Bu programlarda ancak aşağıdaki şartlardan birini taşıyan öğretim elemanları yabancı dille ders verebilirler:

a) Türkçe dışındaki öğretim dilinin, öğretim elemanının ana dili olması.

b) Öğretim elemanının lisans, yüksek lisans veya doktora öğrenimini bu dilin anadili olarak konuşturduğu ülkede ya da Türkiye'deki bir üniversitede derslerin sadece bu dile verildiği bir programda tamamlamış olması.

c) 5 inci maddenin üçüncü fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen sınavlarda yüz tam puan üzerinden asgari seksen puanla başarılı olması.

(4) Birinci ve ikinci fıkralar kapsamına giren programlarda yabancı dille verilen derslere ilişkin materyalinin kısmen de olsa bu yabancı dille hazırlanmış olması gerekir.

(5) Birinci ve ikinci fıkralar kapsamına giren programlara yer veren fakülte, enstitü, yüksekokul veya meslek yüksekokullarının bağlı bulunduğu üniversitelerde yabancı dil hazırlık sınıfı açılır. Hazırlık sınıfı, rektörler arasında imzalanan ve Yükseköğretim Genel Kurulunun onayı ile kabul edilen protokole istinaden, bir başka üniversitede de açılabilir. 5 inci madde hükümlerine göre yabancı dil seviye tespit sınavından muaf olanlar hariç olmak üzere, bu fakülte, enstitü veya yüksekokullara kayıt yaptırmış olan öğrenciler, yabancı dil hazırlık sınıfına devam etmekle yükümlüdürler. Yabancı dille okutulan derse yer verilmeyen programlarda öğrenim görmeye hak kazanan öğrenciler, yabancı dil hazırlık sınıfına devam etmeye mecbur tutulamazlar. (*) (**)

(6) İki yarıyıldan ibaret olan yabancı dil hazırlık sınıfında görülen haftalık ders saat yükü 20 den ve bir yarıyıldan ibaret olan yabancı dil hazırlık sınıfında görülen ders saat yükü 260 dan az olamaz. Hazırlık sınıfında geçirilen süre, öğrencinin ön lisans, lisans veya lisansüstü öğrenim programında görmeye yükümlü olduğu derslere ilişkin kredi saatleri bakımından dikkate alınmaz.

(7) 5 inci madde hükümlerine göre yabancı dil seviye tespit sınavından muaf olanlar ile yabancı dil hazırlık sınıfına devam edip yarıyıl sonunda yapılan yabancı dil sınavında başarılı olan öğrenciler, yabancı dille verilen ön lisans, lisans veya lisansüstü öğretim programına devam etmeye hak kazanır.

(8) Hazırlık sınıfının ikinci yarıyılı sonunda yapılan yabancı dil sınavında başarılı olamayan öğrenci, ilave bir veya iki yarıyıl daha hazırlık sınıfına devam ederek ya da yabancı dil bilgisini kendi imkanlarıyla geliştirerek, yarıyıl sonunda yapılan yabancı dil sınavında başarılı olduğu takdirde, girmeye hak kazandığı yabancı dille verilen ön lisans, lisans veya lisansüstü öğretim programına devam edebilir.

(9) Öğretim dili Türkçe olmakla birlikte, programında kısmen veya tamamen yabancı dille okutulan seçmeli derslere yer verilen fakülte, enstitü veya yüksekokul öğrencileri, hazırlık sınıfında, ikinci yarıyıl sonunda veya isteğe bağlı olarak devam ettikleri takdirde üçüncü veya dördüncü yarıyıl sonunda yapılan yabancı dil sınavında başarılı olmasalar bile, ön

lisans, lisans veya lisansüstü programlara devam edebilirler. Ancak bu öğrenciler, kısmen veya tamamen yabancı dille okutulanların dışında, sadece Türkçe olarak verilen seçmeli dersleri alabilirler.

(10) 2547 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (ı) bendi gereğince görmekle yükümlü olduğu yabancı dil dersinde, öğrenciye Türkiyede görmüş bulunduğu orta öğretimde öğretilenin dışında başka bir yabancı dil, ancak isteğine bağlı olarak öğretilir.

(11) Derslerin sadece belirli bir yabancı dille verildiği programlarda, sınavların bu yabancı dille yapılması, ödev ve tezlerin bu yabancı dille yazılması zorunludur.

(12) Birinci fıkra kapsamına giren bir programa kayıt yaptıran öğrencinin yabancı dil hazırlık sınıfına devam etmesine rağmen ikinci yarıyıl sonunda yapılan yabancı dil sınavında başarılı olamaması halinde, talebi üzerine, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından, başka bir üniversitede ya da kaydının bulunduğu üniversitede öğretim dili Türkçe olan eşdeğer bir programa, eşdeğer programın bulunmaması halinde, yakın programlardan birine yerleştirilir. Ancak bunun için, kayıt yaptırdığı yıl itibarıyla, öğrencinin üniversiteye giriş puanının, yerleştirileceği programa kayıt yaptırmak için aranan taban puanından düşük olmaması gerekir.

(13) Bu Yönetmelik hükümleri, yabancı dille yapılan ön lisans, lisans veya lisansüstü öğretim programına yatay veya dikey geçişle kayıt yaptıran öğrenciler hakkında da uygulanır.

(14) Birinci ve ikinci fıkralar kapsamına giren program açılışına izin verilebilmesi için;

a) En fazla yirmibeş öğrencinin öğrenim görebileceği yabancı dil hazırlık sınıfı dersliklerinin yeterli düzeyde işitsel veya işitsel ve görsel araç ve gereçlerle donatılmış olması,

b) Yabancı dil öğretimi için gerekli olan ders araçlarının yeterli miktarda mevcut olması,

c) Üçüncü fıkradaki şartları taşıyan en az beş öğretim elemanının 2547 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre atamasının veya görevlendirilmesinin yapılmış olması şarttır.

Yabancı dille yapılan öğretimin denetlenmesi

MADDE 8 - (Değişik:RG-28/06/2009-27272) (1) Yabancı dille yapılan öğretimin kalitesi, Yükseköğretim Kurulu tarafından denetlenir. Yapılan bu denetim sonucuna göre Yükseköğretim Genel Kurulunun kararı ile ön lisans, lisans veya lisansüstü programın yabancı dille okutulması izni geri alınabilir.

(2) Bir ön lisans, lisans veya lisansüstü programın yabancı dille okutulmasına dair iznin geri alınması halinde, daha önce bu programa kayıt yaptırmış olan öğrenciler, bu programı Türkçe olarak görmeye devam edebilecekleri gibi, talepleri üzerine, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından, başka bir üniversitede öğretim dili aynı olan eşdeğer bir programa, eşdeğer programın bulunmaması halinde, yakın programlardan birine yerleştirilir. Ancak bunun için, kayıt yaptırdığı yıl itibarıyla, öğrencinin üniversiteye giriş puanının, yerleştirileceği programa kayıt yaptırmak için aranan taban puanından düşük olmaması gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 9 - (1) 1/4/1996 tarihli ve 22598 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Eğitim-Öğretim ve Yabancı Dille Eğitim-Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik", yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 - (Değişik:RG-28/06/2009-27272) (1) Yedinci maddenin birinci ve ikinci fıkraları kapsamına girmeyen programlara kayıtlı olup da bu Yönetmelik hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihten önceki mevzuat hükümlerine göre yabancı dil hazırlık sınıfına devam etmekle yükümlü kılınan öğrenciler, yabancı dil sınavına girmek ve bu sınavda başarılı olmak şartı aranmaksızın, kayıtlı oldukları ön lisans, lisans veya lisansüstü programa devam ederler.

Yürürlük

MADDE 10 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.

(*) 09/10/2009 Tarihinde Danıştay 8. Dairesi tarafından yürütmeyi durdurma kararı verilmiştir.

(**)Danıştay 8. Dairesi'nin 26/10/2011 gün, 2009/6889E. ve 2011/5183K. sayılı kararı ile iptal edilmiştir.